

Излагање високог представника Кристијана Шварц-Шилинга на сједници Скупштине Вањскотрговинске коморе

Даме и господо,

Ја сам данас овдје јер вјерујем да је ваш рад важан и да ваши ставови треба да се чују.

Ја мислим да се сви можемо сложити да – иако је дошло до значајног пораста извоза – Босна и Херцеговина још увијек нема пуни приступ слободним тржиштима ЕУ и региона. Разлог за ово јесу недостаци домаћег пословног окружења.

Помаци јесу начињени – посебно у поређењу са претходним годинама, али не довољни. Треба само погледати темпо глобализације да се разумије да свијет неће мирно стајати и чекати да се БиХ прикључи.

Не бисмо требали да губимо више времена. Морамо утврдити и ријешити кључне проблеме који се односе на вањску трговину. А Вањскотрговинска комора у тијесној сарадњи са другим коморама јасно има јединствену позицију да помогне у предвођењу ових напора. Ово је нешто што, надам се, моје колеге у органима власти БиХ у потпуности разумију. Ако не разумију, онда ургирам на вас у Вањскотрговинској комори да на енергичан начин заступате ваш случај пред владом, пред парламентом, пред политичким институцијама. Ви морате постићи то да се ваш глас чује.

* * *

Али прво добре вијести: вриједност и количина извоза из БиХ расте; и то расте већом стопом него одговарајући показатељи за

увоз. БиХ и даље има велики трговински дефицит – према подацима Свјетске банке, он је износио више од 500 милиона еура у првом кварталу ове године, али овај несразмјер се сваке године смањује.

Разлог за ове помаке није никаква мистерија. Економија стално и значајно расте, што резултира и одговарајућим порастом извоза.

Ипак, Босна и Херцеговина доживљава снажан раст у извозу *упркос* спорим помацима у унапређењу пословног окружења, *упркос* неодговарајућој административној подршци извозницима и *упркос* физичкој и транспортној инфраструктури која очајнички треба модернизацију. Предузетници у БиХ морају бити талентовани не само у производњи и продаји својих производа, него и у *заобилажењу* административних препрека које им стоје на путу.

Успјех у извозу није само важан онима у овој просторији који раде у области трговине. Он је важан *свим* грађанима Босне и Херцеговине, јер свако побољшање у трговинском окружењу значи и одговарајуће побољшање у области запошљавања, а свако побољшање у овој области значи подизање животног стандарда.

Већ смо свједоци значајног корака који је начињен недавно објављеном одлуком Мооду'с Инвестор Сервице-а да унаприједи кредитни рејтинг Босне и Херцеговине са Б3 на Б2. Мооду'с запажа да је Босна и Херцеговина успјешно спровела значајније економске реформе, укључујући и рјешење унутрашњег дуга и увођење ПДВ-а, што ће значити даљи подстицај за инвестирање и раст. Ова институција је такође нагласила да ће процес стабилизације и придруживања подстицати даље политичко и економско јачање.

Оцјена службе Мооду'с је посебно добродошла у том смислу, јер показује на практичан и користан начин да се Босна и Херцеговина креће у правом смјеру, и да то увиђају они у инвеститорској заједници чије оцјене о овој земљи одређују чисто комерцијални критеријуми, и чије оцјене ће у великој

мјери одредити количину радних мјеста која се могу отворити.

Други показатељ кретања у правом смјеру јесте чињеница да се коначно унапређује систем за регистрацију пословних субјеката, тако да до краја године очекујемо да ће се вријеме које је потребно за регистрацију пословног субјекта у овој земљи скратити са неколико мјесеци на свега пет дана.

Ови позитивни развоји ситуације показују да реформе заиста доводе до резултата.

Могу да вам кажем да и ја сам добијам питања од потенцијалних инвеститора који су заинтересовани за Југоисточну Европу – и будући да ме питају о томе, можемо закључити да су почели стављати БиХ у исту равн са Словенијом, Хрватском, Србијом, Румунијом и Бугарском.

Да бисмо максимално искористили овај интерес – а да будемо савршено јасни, не можемо себи приуштити да не искористимо овај интерес – релевантне агенције у БиХ морају сарађивати, и то сарађивати продуктивно. Најгора ствар која би се могла догодити била би кад би инвеститори одлучили да дођу овамо, и онда виде са каквом се бирократијом сусрећу и одлуче да оду на друго мјесто.

Ситуација би се брзо поправила када би органи БиХ усвојили економске реформе – о којима су се већ договорили у принципу – прије октобарских избора.

Међу кључним економским реформама које треба донијети ове године налази се Закон о државном фискалном вијећу БиХ, Закон о облигацијама БиХ и Закон о платама БиХ, као и централизовање банкарског надзора на државном нивоу како би се клијентима понудиле снажније гаранције. Ту је, затим, Закон о лијековима, који би требало да осигура квалитет лијекова који се продају у БиХ.

Нити један од ових закона није контроверзан. Они спадају у обим дјеловања Парламента, и након завршетка, ови закони ће се позитивно одразити на политичке партије и њихове представнике и довести до опипљивих и брзих користи за грађане Босне и Херцеговине.

Прије двије седмице сам ово јасно нагласио у Парламенту.

Ја још чекам на дјеловање политичара – и вјерујем да би у изборној години *дјеловање* а не *недјеловање* било добар начин да добију на угледу.

Ви сте данас у доброј позицији да овај процес покренете даље. Ово је прва сједница скупштине Вањскотрговинске коморе у саставу који ће остати овакав у наредне четири године. Људи у овој просторији су људи који ће артикулисати и бранити планове и активности Вањскотрговинске коморе за вријеме преосталог мандата овог Парламента и доброг дијела мандата наредног Парламента.

Ово је скупштина која се састоји од представника великих увозника и извозника, као и малих и средњих предузећа. Када *ви* говорите, ви то радите са ауторитетом.

Говорите онда снажно и често.

Хвала.